УДК 902

ISSN 2545-4528 (печатено)
ISSN 2545-4536 (електронски)

археолошки ИНФОРМАТОР

стручно списание од областа на археологијата

број 4

Археол. Инф. бр. 4, Прилеп, (2020) : 1-198.

АРХЕОЛОШКИ ИНФОРМАТОР 4
(2020)

Издавач
ЗГ МЕНЕЛАЈ - Прилеп

Уреднички одбор

(главен уредник)
Елица МАНЕВА
Филозофски факултет - Универзитет св. Кирил и Методиј - Скопје

(членови)
Бошко Ангеловски
ЈНУ Институт за старословенска култура - Прилеп

Зоран Рујак
НУ Завод за заштита на спомениците на културата и музеј Струмица

Орданче Петров
ЈНУ Институт за старословенска култура - Прилеп

Александар Мургоски
ЗГ Менелај - Прилеп

Технички уредник и компјутерска обработка
Орданче Петров, Александар Мургоски

лектор на македонски
Виолета Крстеска

превод на англиски
Ѓурѓица Илиева Нацкова
Дејан Ѓорѓиевски
Ирена Теодора Весевска

тираж
100 примероци

печати
СТОБИ ТРЕЈД

достапно на
www.informator.com.mk

адреса на редакција
ул. Павел Шатев, 34 - Прилеп,
Република Македонија
инт. страна www.menelaj.mk, www.informator.com.mk
електронска пошта: arheoloski@informator.com.mk

Издавањето на овој број на списанието е финансиски помогнато преку Годишната програма за проекти од национален интерес на Министерството за култура за 2020 година

Република Северна Македонија
Министерство за култура

UDK 902

ISSN 2545-4528 (print)
ISSN 2545-4536 (online)

arheološki INFORMATOR

Academic Journal of Archaeology

volume 4

Archaeol. Inf. vol. 4, Prilep, (2020) : 1 - 198.

ARHEOLOŠKI INFORMATOR 4
(2020)

Publisher
NGO MENELAJ - PRILEP

Editorial Board

(Editor-in-chief)
Elica Maneva
Faculty of Philosophy - University of sts. Cyril and Methodius - Skopje

(editors)
Boško Angelovski
PRI Institute of Old Slavic Culture - Prilep

Zoran Rujak
NI Institute for Protection of Monuments of Culture and Museum - Strumica

Ordanče Petrov
PRI Institute of Old Slavic Culture - Prilep

Aleksandar Murgoski
NGO Menelaj - Prilep

Technical editor and computer layout
Ordance Petrov, Aleksandar Murgoski

Macedonian proofreading
Violeta Krsteska

Translation in English
Djurdjica Ilieva Nackova
Dejan Gjorgjievski
Irena Teodora Vesevska

printed in
100 copies

printed by
STOBI TREJD

available on
www.informator.com.mk

journal address
Pavel Satev, 34 - Prilep,
Republic of Macedonia
web-site: www.menelaj.mk, www.informator.com.mk
e-mail: arheoloski@informator.com.mk

This volume of the Journal is financially supported by the Annual program of the Ministry of Culture of the Republic of Macedonia for 2020

Република Северна Македонија
Министерство за култура

СОДРЖИНА

CONTENT

археолошки ископувања / *archaeological excavations*

ВЕЛУШКА ТУМБА КАЈ ПОРОДИН 9
Г. Наумов и други

20 **VELIŠKA TUMBA SITE NEAR PORODIN**
G. Naumov et all.

АРХЕОЛОШКИ ЛОКАЛИТЕТ ПАВЛА ЧУКА 21
А. Јакимовски и други

31 **ARCHEOLOGICAL SITE PAVLA ČUKA**
A. Jakimoski et all.

ГРАДИШТЕ - ПЕШТЕРА СЕЛО КИСЕЛИЦА, ДЕЛЧЕВО 33
Т. Нацев и Д. Стојановски

39 **GRADIŠTE - PEŠTERA VILLAGE OF KISELICA, DELČEVO**
T. Nacev and D. Stojanovski

„ГРАДИШТЕ“ – БИСЛИМСКА КЛИСУРА 41
Д. Ѓорѓиевски

48 **“GRADIŠTE” – BISLIM GORGE**
D. Gjorgjievski

„ПЕНДИКОВЦИ“ ВО ВАРОШ - ОХРИД 49
Б. Таневски

58 **PENDIKOVCI IN VAROŠ – OHRID**
B. Tanevski

археолошки рекогносцирања / *archaeological surveys*

ХИДРОЕЛЕКТРИЧНА ЦЕНТРАЛА ЧЕБРЕН 59
А. Миткоски и Д. Темелкоски

73 **HYDROELECTRICAL POWER PLANT ČEBREN**
A. Mitkoski and D. Temelkoski

конзервација и реставрација / *conservation and restoration*

ВАРДАРСКИ РИД - ГЕВГЕЛИЈА 75
Т. Нацев и Е. Сламков

89 **VARDARSKI RID - GEVGELIJA**
T. Nacev and E. Slamkov

МОЗАИЦИТЕ ОД ТЕОДОСИЈАНСКА ПАЛАТА ВО СТОБИ 91
М. Тутковски

98 **MOSAICS OF THE THEODOSIAN PALACE IN STOBI**
M. Tutkovski

МОЗАИЦИТЕ ОД ЕПИСКОПСКАТА БАЗИЛИКА ВО СТОБИ 99
М. Тутковски

109 **MOSAICS OF THE EPISCOPAL BASILICA IN STOBI**
M. Tutkovski

конзервација и реставрација

КОНЗЕРЕРВАЦИЈА И РЕКОНСТРУКЦИЈА НА ДВИЖНИ НАОДИ ОД ВРБЈАНСКА ЧУКА **111**
Г. Стојанов

РЕСТАВРАЦИЈА И КОНЗЕРВАЦИЈА НА КУБУРА **117**
М. Филева

вариа

ИЗВОРОТ НА НЕОГЕНСКИОТ ВАРОВНИК ЗА ИЗГРАДБА НА ГРОБНИЦАТА ВО БРАЗДА **123**
М. Басотова

УШТЕ ЕДЕН РИМСКИ ВОЈНИЧКИ ГРОБ ОД ЛИХНИД **133**
Д. Спасова

АРХЕОЛОШКО ОТКРИТИЕ ЈУЖНО ОД ЦРКВАТА СВЕТА СОФИЈА ВО ОХРИД **141**
П. Кузман

ОМАЖ ЗА ПОСЛЕДНОТО ЖИВЕАЛИШТЕ И ВЕЧНОТО ПОЧИВАЛИШТЕ НА КАТАРИНА КАНТАКУЗИНА БРАНКОВИЌ ВО КОНЧЕ **163**
Е. Манева

прикази

ИЗВЕШТАЈ ЗА МЕЃУНАРОДНАТА КОНФЕРЕНЦИЈА НА КРСТОСНИЦАТА НА КУЛТУРНИТЕ ИДЕИ: МАКЕДОНИЈА, БАЛКАНОТ, ЈУГОИСТОЧНА ЕВРОПА – НАСЛЕДСТВО, МЕНАЏМЕНТ, РЕСУРСИ **179**
И. Теодора Весевска

ПРИКАЗ НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ANTIČNI NAGROBNI SPOMENIKI NA OBMOČJU MESTA SCUPI IN PODROČJU KUMANOVA: IZDELKI, PROIZVODNI CIKLI IN KUPCI“, ОДБРАНЕТА НА ФИЛОЗОФСКИОТ ФАКУЛТЕТ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТОТ ВО ЉУБЉАНА **183**
Д. Герасимовска

conservation and restoration

116 **CONSERVATION AND RECONSTRUCTION OF MOVEABLE FINDS FROM VRBJANSKA ČUKA**
G. Stojanov

121 **RESTORATION AND CONSERVATION OF A FLINTLOCK**
M. Fileva

varia

131 THE SOURCE OF THE NEOGENE LIMESTONE FOR BUILDING OF THE TOMB IN BRAZDA
M. Basotova

140 ANOTHER ROMAN MILITARY GRAVE IN LYCHNIDOS
D. Spasova

162 ARCHAEOLOGICAL DISCOVERY TO THE SOUTH OF THE SAINT SOPHIA CHURCH IN OHRID
P. Kuzman

177 HOMAGE TO THE LAST RESIDENCE AND THE ETERNAL HOME OF KATARINA KANTAKOUZENE BRANKOVIĆ IN KONČE
E. Maneva

reviews

181 INTERNATIONAL CONFERENCE REPORT: ON THE CROSS-PATH OF CULTURAL IDEAS: MACEDONIA, THE BALKANS, SOUTHEAST EUROPE – HERITAGE, MANAGEMENT, RESOURCES
I. Teodora Vesevska

187 REVIEW OF THE PHD DISSERTATION “ROMAN SEPULCHRAL MONUMENTS IN THE SCUPI AND KUMANOVO REGION: PRODUCTS, PRODUCTION CYCLES AND CLIENTS“, DEFENDED AT THE FACULTY OF PHILOSOPHY AT THE UNIVERSITY IN LJUBLJANA
D. Gerasimovska

FOLIA ARCHAEOLOGICA BALKANICA IV IN HONOREM PROFESORIS, VIRI CLARISSIMI AC DOCTISSIMI VIKTOR LILČIĆ ADAMS **189**
Главен уредник Ратко ДУЕВ
Скопје: Филозофски факултет, 2019. стр. 9-631/
ISBN 978-608-238-163-3
J. Савеска

In memoriam

ИВАН МИКУЛЧИЌ **193**
АРХЕОЛОГ SUI GENERIS
(1936-2020)

192 **FOLIA ARCHAEOLOGICA BALKANICA IV IN HONOREM PROFESORIS, VIRI CLARISSIMI AC DOCTISSIMI VIKTOR LILČIĆ ADAMS**
Editor-in-chief Ratko DUEV
Skopje: Faculty of Philosophy, 2019. pp. 9-631.
ISBN 978-608-238-163-3
J. Saveska

In memoriam

198 IVAN MIKULČIĆ
ARCHAEOLOGIST SUI GENERIS
(1936-2020)

Трајче НАЦЕВ
Дарко СТОЈАНОВСКИ

Trajče NACEV
Darko STOJANOVSKI

АРХЕОЛОШКИ ИСТРАЖУВАЊА НА ЛОКАЛИТЕТОТ **ГРАДИШТЕ - ПЕШТЕРА СЕЛО КИСЕЛИЦА, ДЕЛЧЕВО**

ARCHAEOLOGICAL EXCAVATION ON THE SITE **GRADIŠTE - PEŠTERA VILLAGE OF KISELICA, DELČEVO**

УДК 902.2:903.3(497.734)"652/653

Универзитет Гоце Делчев - Штип
trajce.nacev@ugd.edu.mk

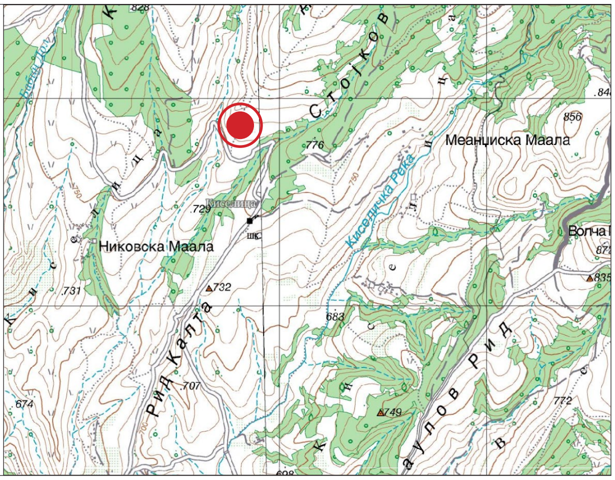

Во периодот помеѓу 28.07.2017 и 15.08.2017, во рамките на проектот „Пајонски утврдувања, населби и некрополи по долината на р. Брегалница", кој се реализира од Институтот за историја и археологија при УГД, под раководство на проф. д-р Трајче Нацев, беа извршени сондажни археолошки истражувања на локалитетот Градиште -Пештера во с. Киселица, Делчево. Во проектот, како надворешен соработник учествува д-р Дарко Стојановски во својство на ко-раководител, како и студенти по археологија.

Локалитетот се наоѓа на доминантно зарамнето плато, на 2 до 2.5 км северно од активната црквичка Св. Ѓорѓи, кое од северозападната страна е обиколено со Селничка Река, во атарот на с. Киселица. На јужниот дел на утврдувањето, во место каде има голема концентрација на ниска дабова шума е откриена црква позната кај мешта-

Between 28 July 2017 and 15 August 2017, as part of the project *Paionian Establishments, Settlements and Necropoleis along the Bregalnica Valley*, effected by the *Institute of History and Archeology* within the UGD under the leadership of Professor Trajče Nacev, PhD, probe archeology research was conducted at the *Gradište Cave* site in the village of Kiselica, Delčevo. PhD Darko Stojanovski was the co-leader of this project where other archeology students participated.

The site is located on a dominantly smooth plateau, at 2 to 2.5 km to the north of the active church *St George*. To the northwest, it is surrounded by the Selnička River, in the surroundings of the village of *Kiselica*. To the south of the establishment, in a spot with low oak wood, a church was discovered, known among the local population as the church of *St Dimitri*. During the reconnaissance conducted

ните како црква Св,Димитрие. Уште при рекогносцирањето изведено во периодот октомври-ноември 2016 година, утврдивме дека станува збор за локалитет од доцната антика. Во истиот тој период беше забележан и еден сакрален објект - еднокорабна ранохристијанска црква. Археолошките истражувања беа концентрирани на еднокорабната црква, а исто така беше поставена и една сонда на околу 15 м источно од црквата.

Истражувањата беа насочени кон откривање на ранохристијанската еднокорабна црква (ил.1), со цел утврдување на основата, димензиите, како и градежните техники и материјали.

Со археолошкото истражување е констатирано дека објектот претставува еднокорабна ранохристијанска црква (ил.2) (пл.1), со правоаголна форма со надворешни димензии (7.35 х 5.40 м). Апсидата е полукружна одвнатре и однадвор со длабочина (1.60 м), во неа откриена е и чесната трпеза (ил.3). Во црквата не се откриени влезови, освен во западниот ѕид каде се насетува, но без јасни контури на довратниците.

Во рамките на истражувањето, констатиравме само мали фрагменти од мермерна пластика, најверојатно од олтарната преграда.

Градењето на еднокорабната ранохристијанска црква е изведено во техника opus incertum (цр. 1), без нагласени хоризонтални редови, од кршен и делкан локален камен со мал процент на речен камен, кои помеѓу себе биле поврзувани со варов малтер.

По утврдување на контурите, истражувањата беа насочени кон внатрешноста на базиликата. Првин беше отстранет слојот од градежен шут (рушевина), движејќи се од исток кон запад на црквата. Во западниот дел по средината на наосот (почнувајќи од влезот) евидентиравме две големи плочи кои, веројатно, се дел од подот од последната фаза на користење на црквата.

Поради ограниченоста со време, истражувањата во внатрешоста на црквата беа концентрирани во апсидата и предапсидалниот простор на апсидата, како и ј/и и с/и агол на црквата. Овој дел скоро целосно е зафатен од нелегален ископ, во средината на кој сè уште се наоѓа исправена

between October and November of 2016, we established that this was a site of the late Antiquity. During that period, another sacred monument was remarked – a single nave early Christian church. The archeological research focused on the single nave church, so a probe was placed at about 15 m to the east of the church.

The research was focused on discovery of the Early Christian single nave church (Figure 1), in order to establish the foundation, the dimensions, as well as the construction techniques and materials.

The archeological research stated that the monument was a single nave early Christian church (Figure 2) (Plan 1) with a rectangular shape with external dimensions (7.35 X 5.40 m). The apsis was semicircular on the inside and on the outside with a depth of 1.60 m; inside, the Holy table was discovered (Figure 3). No entries have been discovered in the church, apart from the ones in the western wall where they are indicated, but there are no clear contours on the door frames.

Within the research, we only stated small fragments of marble plastics, most probably belonging to the altar.

The single nave early Christian church was built in the *opus incertum* technique (drawing 1), with no clear horizontal rows. It was made of broken and chiseled local stone, with a small percentage of river stone, and these were bound in lime mortar.

Having established the contours, the research was directed towards the interior of the basilica. First, the layer of construction waste (rubble) was removed, starting from the east towards the west of the church. In the western part, along the middle of the naos (starting from the entry), we registered two large slabs that were most probably part of the floor from the last stage of use of the church.

Due to the temporal limits, the research inside the church was focused on the apsis and the pre-apsis space of the apsis, as well as the SE and NE angle of the church. This part is almost fully affected by illegal excavations, in the middle of which, the altar table still stands erect. In this space, or in the immediate vicinity of the altar, to be more precise, 3 coins were found, dating from different periods,

Ил. 1 - *Расчистување на вегетацијата врз еднокорабната ранохристијанска црква.*

Fig.1 – *Clearing up the vegetation on top of the single nave Early Christian church.*

Ил. 2 - *Внатрешниот простор на апсидата со чесната трпеза.*

Fig.2 – *The single nave Early Christian church, after the archeological research.*

Ил. 3 - *Внатрешниот простор на апсидата со чесната трпеза.*

Fig.3 – *The internal space of the apsis with the Holy Table.*

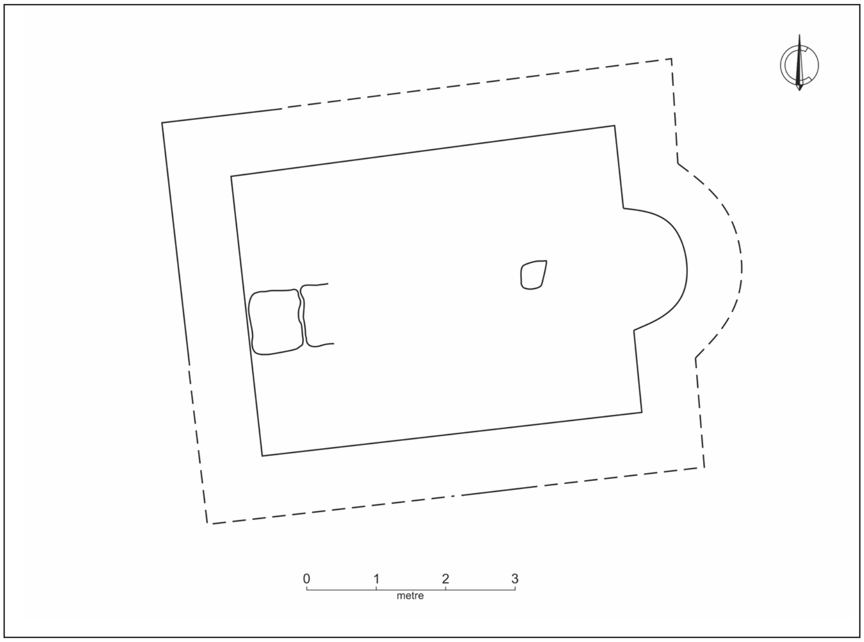

План 1 - *Лок. Градиште – Пештера, с. Киселица, еднокорабна црква (основа).*

Plan 1 - The Gradište-Cave site, village of Kiselica, single nave church (foundations).

олтарната трпеза. Во овој простор, поточно, во непосредна близина на олтарот беа пронајдени 3 монети од различни периоди и тоа: од 1955 година, од ФНРЈ; од 1965 година, од СФРЈ и од 1930 година - бугарски лев.

Во рамките на археолошките истражувања беа констатирани 3 фази на подни нивоа и тоа:

1. Најгорниот под е од набиена сиво-кафена земја, измешан со фрагментирани камени плочи. Оваа фаза, на која и припаѓаат и погореспоменатите зачувани камени плочи кај влезот, претставува последно обновување на објектот во средновековниот период.

2. Втората фаза на обнова на црквата имала под, изведен од плочи од камен песочник. Оваа градежна фаза, според керамиката, ја сместуваме во хронолошката рамка на доцноантичкиот период (крајот на 6 век).

Слојот помеѓу двете градежни фази е исполнет со земја и градежен шут;

3. Под камените плочи од втората градежна фаза беше констатиран слој на гареж, врз под од набиена жолтеникава глинеста земја. Врз основа на откриениот гареж на подот, најраната фаза од животот на овој сакрален објект завршила со голем пожар.

Под најраната фаза беше констатирана здравица (карпа).

namely: 1955 – during the then FPRY; 1965 – during the then AFRY and from 1930 – a Bulgarian lev.

Within the framework of the archeological research, 3 stages of floor levels were distinguished, namely:

1. The topmost floor, made of packed grey-brown clay, mixed with fragmented stone slabs. This phase was the last renovation of the monument in the medieval period, and the above mentioned preserved stone slabs near the entry belonged to it.

2. The second phase of renovation of the church had a floor, made in sandstone slabs. This construction phase, according to the ceramics, would be placed chronologically in the framework of the late Antiquity (end of the 6th century).

The layer between the two construction phases is filled with dirt and construction waste;

3. Under the stone slabs of the second construction phase, a layer of grime was established, on top of a layer made of packed yellowish clay. Judging by the amount of ashes and grime on the floor dating from the earliest phase of life at this sacred monument, it met its end under a large fire.

Under the earliest phase, sterile ground (rock) was distinguished.

The most common moveable finds of all phases were the registered building ceramics (tegu-

Како најчести движни наоди од сите фази беа евидентирани: градежна керамика (тегули), мал број на фрагментирана садова керамика (работена на грнчарско колце, типично за доцноантичкото време) и еден мал фрагмент од стаклен сад.

Сонда I

На 15 м западно од влезот на еднокорабната ранохристијанска црква поставивме една сонда со димензии 2 x 2. Во сондата, веднаш под рецентниот слој беше евидентиран дебел рушевински слој од камен и тегули (ил. 4), додека во северниот профил беше откриен ѕид од објект. Во текот на расчистувањата на рушевинскиот слој, во с/з агол на сондата беше евидентирана и една сребрена монета, поточно, беше откриен сребрен денариј од римскиот император Клавдиј (Claudius Turrinus). Оваа монета е датирана во 40-тата година пр.н.е. Со ова откритие може да се каже дека овој локалитет има голем континуитет на живеење, и тоа од I век пр.н.е., па се до среден век. Монетата е пронајдена на длабочина од 35 см од површината. На аверсот е прикажан богот Аполон, на реверсот е прикажана божицата Дијана, додека пак монограмот на монетата е MF.

Ѕидот се протега од с/з агол на сондата покрај северниот профил. Тој е изграден во техника opus incertum, без нагласени хоризонтални редови и без врзивно средство помеѓу камењата (ил. 6). Овој ѕид нема темелна партија и тој е поставен веднаш на подното ниво. Димензиите на видливиот дел од ѕидот се: должина 1 м, ширина 0,30 м.

По целосното отстранување на рушевинскиот слој, на местото каде ѕидот прекинува беше откриен праг, како и под од набиена глина (ил. 5). Прагот е на длабочина од 70 см, додека подот е откриен на длабочина од 88 см од јужната страна на објектот (веројатно дворната површина) и 75 см во внатрешноста на објектот, кој за жал, со многу мал дел влегува во рамките на сондата. Околу и на прагот беа забележани повеќе метални предмети, железно ноже, кори(ц)за за нож изработена од бронзен лим, железно копче, една фрагментирана монета, остеолошки материјал, како и садова керамика.

lae) and a small number of fragmented pottery ceramics. The latter were manufactured in a pottery wheel typical of the late Antiquity and a small fragment of a glass vessel.

Probe I

At 15 m to the west of the entry of the single nave early Christian church, we placed a probe with dimensions of 2 x 2. In the probe, immediately below the recent layer, a thick rubble layer made of stones and tegulae was registered (figure 4), whereas in the northern profile, a wall of a monument was distinguished. During the process of clearing of the rubble layer, in the NW angle of the probe, a silver coin was registered, or more precisely, a silver denarius was discovered belonging to the Roman emperor *Claudius Turrinus*. This coin dates back to 40 BC. Due to this discovery, it is safe to say that this site had a large continuum of life, namely from 1st century BC, until the Medieval period. The coin was found at a depth of 35 cm from the surface. Apollo is shown on the front side, whereas Diana is shown on the back side. The monogram of the coin is MF.

The wall extended until the NW angle of the probe near the northern profile. It was built in the *opus incertum* technique: there were no clear horizontal rows and no binder was used for the stones (fig. 6). This wall had no foundation party and it was placed right beneath the floor level. The dimensions of the visible part of the wall are: length of 1 m, width of 0.30 m.

After a full removal of the rubble layer, a threshold was discovered on the place where the wall was interrupted, as well as a floor made of packed clay (fig. 5). The threshold was at a depth of 70 cm, whereas the floor was discovered at a depth of 88 cm from the southern side of the monument (which was probably the yard) and 75 cm in the inside of the monument, which, unfortunately, only slightly entered the framework of the probe. Around the threshold and on it, a number of metal items were remarked, an iron knife, knife sheath made of bronze sheet metal, an iron button, a fragmented coin, bone material, as well as ceramic vessels.

Having established the floor level in the monument, a group of construction ceramics was dis-

Сл. 4 - *Сонда 1, при археолошкото истражување.*

Fig.4 – *Probe 1, during the course of the archeological research.*

Сл. 5 - *Ѕид и праг во сонда 1.*

Fig. 5 – *Wall and threshold in probe 1.*

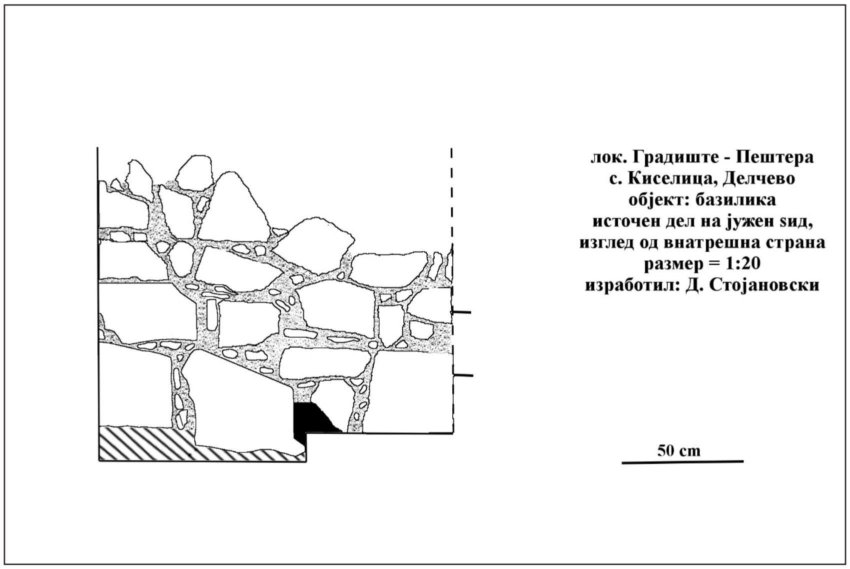

Ил. 6 - *Детаљ од опусот на градежната техника.*

Fig. 6 – *Detail of the opus of the construction technique.*

По констатирањето на подното ниво во објектот, беше евидентирана групација на градежна керамика (тегули и имбрекси), најмногу застапени во с/и агол на сондата. Под овој слој беше евидентирана една бронзена игла од фибула, по што се појави стерилен слој (здравица) во кој немаше движен археолошки материјал.

Во сондата беа евидентирани два слоја и тоа:

1.Рушевински слој од ровка, темнокафеава боја, помешана со големо количество камен и тегули;

2. Вториот слој претставува набиена светлокафеава боја, најмногу е застапен во северниот дел на сондата.

Со истражувањата на еднокорабната црква на локалитетот Градиште-Пештера во с.Киселица, Делчево беа утврдени контурите, димензиите, стилот на градба и фазите на опстојување на објектот. Врз основа на оваа фаза на истраженост на објектот, можеме да констатираме дека црквата била изградена најдоцна во првата половина на 5 век, а со уште една нејзина обнова во втората половина на 6 век, како еднокорабна ранохристијанска црква егзистирала сè до крајот на 6 век, кога со аварословенските напади била запалена и урната. Подоцна, во средниот век, оваа мала еднокорабна ранохристијанска црква била повторно во употреба. Во колективната меморија на месното население, останала информацијата дека местото на кое е лоцирана црквата било посветено на култот на св. Димитрие.

Врз основа на сондажното археолошко истражување во сонда 1, во близина на црквата беше потврден поголем континуитет на живот на локалитетот, односно дека најстариот хоризонт на живеење е во првата половина на 1 век.

tinguished (tegulae and imbrices), mostly present in the NE angle of the probe. Under this layer, a bronze fibula needle was discovered, after which a sterile layer (sterile soil) appeared, with no moveable archeological material.

Two layers were registered in the probe, namely:

1. A rubble layer made of loose, dark brown colour, mixed with a large amount of stones and tegulae;

2. The second layer is packed soil in light brown colour, it is mostly present in the northern part of the probe.

The research of the single nave church of the *Gradište Cave* site in the village of Kiselica, Delčevo helped distinguish the contours, dimensions, the style of building and the phases of existence of the monument. On the basis of this phase of research of the monument, it is safe to say that it was built by the first half of the 5 century, at the latest. Furthermore, it was renovated in the second half of the 6 century and it functioned as a single nave early Christian church until the end of the 6 century, when the аворо словенските напади helped burn it and crash it. Later, in the medieval century, this small single nave early Christian church was being used again. In the collective memory of the local population, the location of the church is noted as one that was dedicated to the cult of St. Dimitri.

On the basis of the probe archeological research, in probe 1 near the church, a longer continuity of life was confirmed at the site, namely, the oldest horizon of life dates back to the first half of the 1 century.